

47

ZARZĄDZENIE PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

z dnia 29 stycznia 1970 r.

w sprawie ustalania kryteriów oceny zagrożenia wodnego oraz zasad i sposobu zaliczania złóż soli do poszczególnych stopni zagrożenia.

Na podstawie § 52 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1969 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 24, poz. 176) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie stosuje się w podziemnych zakładach górniczych górnictwa soli, w których występuje zagrożenie wodne.

2. Zagrożenie wodne złóż soli lub ich części — w rozumieniu zarządzenia — oznacza możliwość nie kontrolowanego dopływu wody z luźnym materiałem do wyrobisk górniczych.

§ 2. 1. Ustala się trzy stopnie zagrożenia wodnego.

2. Złóża soli lub ich części zalicza się:

- 1) do pierwszego stopnia zagrożenia wodnego, jeżeli istnieje warstwa izolacyjna między złożem a występującymi w jego otoczeniu warstwami wodonośnymi oraz wewnątrz złoża soli nie ma naturalnych zbiorników ługów lub solanek,
- 2) do drugiego stopnia zagrożenia wodnego, jeżeli istnieje warstwa izolacyjna między złożem a występującymi w jego otoczeniu warstwami wodonośnymi oraz wewnątrz złoża soli występują naturalne zbiorniki ługów lub solanek,
- 3) do trzeciego stopnia zagrożenia wodnego, jeżeli brak jest warstwy izolacyjnej między złożem a znajdującymi się w jego otoczeniu warstwami wodonośnymi lub warstwa ta nie stanowi wystarczającego zabezpieczenia ze względu na naruszenie jej robotami górniczymi.

§ 3. 1. Okręgowy urząd górniczy dokonuje zaliczenia złóż soli lub ich części do odpowiedniego stopnia zagrożenia wodnego na wniosek kierownika ruchu zakładu górniczego, zaopiniowany przez jednostkę bezpośrednio nadrzędną nad przedsiębiorstwem górniczym.

2. Okręgowy urząd górniczy może nakazać złożenie w oznaczonym terminie wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie w razie zmiany zaliczenia do poszczególnych stopni zagrożenia.

§ 4. 1. Wniosek, o którym mowa w § 3, powinien zawierać:

- 1) opis budowy geologicznej złoża i warunków hydrogeologicznych,
  - 2) opis źródeł zagrożeń wodnych,
  - 3) opis czynników mających związek z zagrożeniem wodnym,
  - 4) oznaczenie proponowanego stopnia zagrożenia wodnego wraz z uzasadnieniem.
2. Do wniosku należy załączyć:
- 1) mapy wyrobisk górniczych zakładu górniczego w skali nie mniejszej niż 1 : 5.000, z wyszczególnionymi elementami zagrożeń wodnych,
  - 2) przekroje geologiczne,
  - 3) wyniki pomiarów i ewentualnych badań hydrogeologicznych.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego: *E. Grabowski*

48

ZARZĄDZENIE PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

z dnia 29 stycznia 1970 r.

w sprawie ustalania kryteriów zagrożeń tąpniętami złóż węgla kamiennego.

Na podstawie § 52 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1969 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 24, poz. 176) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozumieniu zarządzenia:

- 1) zagrożenie tąpniętami — oznacza możliwość nagłego i gwałtownego zniszczenia struktury skał wokół wyrobiska górniczego z równoczesnym wyrzuceniem ich do wybranej przestrzeni,
- 2) skłonność skał do tąpnięć — oznacza ich zdolność do akumulowania energii sprężystej i nagłego jej wyzwolenia w chwili przekroczenia wytrzymałości skał,
- 3) częścią złoża lub pokładu zagrożoną tąpniętami jest ta część skłonna do tąpnięć, w której występuje lub może wystąpić nadmierna koncentracja naprężeń, spowodowana warunkami naturalnymi lub górniczo-technicznymi albo łącznie warunkami naturalnymi i górniczo-technicznymi.

§ 2. 1. Ustala się trzy stopnie zagrożenia tąpniętami.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia tąpniętami zalicza się:

- 1) pokłady lub części pokładów skłonnych do tąpnięć, w których tąpnięcia nie występowały w ostatnich trzech latach prowadzenia nieprzerwanej eksploatacji w niezmiennych warunkach naturalnych i górniczo-technicznych, lub
- 2) warstwy grubego pokładu skłonnego do tąpnięć, pozostałe po wybraniu jednej z warstw równoległej do uławiczenia systemem ścianowym bez pozostawienia w wybranej warstwie resztek pokładu, lub
- 3) części pokładów skłonnych do tąpnięć odprężone przez wcześniejsze wybranie pokładu odprężającego z zawalem stropu, w których po odprężeniu tąpnięcia nie występują, lub
- 4) części pokładów skłonnych do tąpnięć odprężone przez wcześniejsze wybranie z podsadzką hydrauliczną niżej zalegającego pokładu, pod warunkiem że:
  - a) odległość stropu pokładu odprężającego do spągu po-